

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

12 februari 1998

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
en de republiek Cyprus inzake de wederzijdse bevordering en bescherming
van investeringen en uitwisseling van brieven,
ondertekend in Nicosia op 26 februari 1991**

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. De situering van deze overeenkomst*Politieke schets van Cyprus*

Het eiland Cyprus ligt als derde grootste eiland in de Middellandse Zee op het kruispunt van de handelsroutes in het oostelijke deel van deze zee. Daarom ook maakte het gedurende eeuwen deel uit van de machtige vorstendommen in Zuid-Europa en het Nabije Oosten. Na de Eerste Wereldoorlog waarin Turkije een bondgenoot was van Duitsland, verbrak Groot-Brittannië de overeenkomst inzake Brits bestuur met de Turkse sultan (1878) en annexeerde het eiland om zijn verbindingen over zee met India te blijven beschermen.

In 1960, na jarenlange gevechten tussen de Griekse meerderheid (80 %) en de Turkse minderheid van de bevolking, werd Cyprus een onafhankelijke republiek die het ganse eiland omvat met uitzondering van het grondgebied van de Britse militaire installaties. Groot-Brittannië, Griekenland en Turkije zijn sindsdien verdragsrechtelijk gebonden om de onafhankelijkheid, de territoriale integriteit en de veiligheid van de republiek te vrijwaren en de federale grondwet te waarborgen.

De twee gemeenschappen slaagden er niet in de federale instellingen te laten werken, wat voor een deel te wijten was aan de wens van een deel van beide gemeenschappen om de onafhankelijkheid te ruilen voor de aansluiting bij Griekenland (“enosis”), respectievelijk Turkije. Deze houding, vooral gesteund door Griekenland, leidde in 1974 tot een staatsgreep van de Griekse “enosis”-beweging en de bezetting in het noorden van een derde van het eiland door Turkije, dat zich beriep op het vermelde verdrag gesloten in 1960. De Grieks-Cypriotische regering beschouwde het militaire ingrijpen als een invasie.

Internationale pogingen om de republiek Cyprus in federale zin te herenigen mislukten. In 1983 riep het Turkse deel van het eiland de onafhankelijkheid uit (de Turkse republiek van Noord-Cyprus), maar die wordt enkel door Turkije erkend. De president en de regering, verkozen en aangesteld in het Grieks-Cypriotische deel van het eiland dat door Turkije niet werd bezet, bleef internationaal het enig erkende bestuur van de republiek Cyprus.

Deze patstelling op het eiland is er de politieke en bestuurlijke toestand tot vandaag.

Op formeel verzoek van de (Grieks-) Cypriotische regering (1990), heeft de Europese Commissie zich niettemin in 1993 uitgesproken voor het lidmaatschap van de republiek Cyprus in de Europese Unie (EU), zonder de feitelijke hereniging van het land als voorwaarde te stellen. De Commissie is van mening dat de toetreding tot de EU kan leiden tot de hereniging van het land, waarbij ze kan verwijzen naar het precedent van het West-Duitse lidmaatschap en de Duitse hereniging.

De kans dat de republiek Cyprus tot de Europese Unie wordt toegelaten, is reëel geworden na de aanvaarding van de Cypriotische kandidatuur door de Europese Raad in 1995 én diens verbintenis om de onderhandelingen over deze toetreding uiterlijk zes maanden na de sluiting van de Intergouvernementele Conferentie inzake de hervorming van de EU (IGC) te beginnen. De Turkse bezwaren zijn immers verzwakt door de inwerkingtreding op 1 januari 1996 van de douane-unie tussen de Europese Unie en Turkije.

Deze EU-beslissingen worden bevestigd naar aanleiding van de Agenda 2000 van de Commissie. De formele beslissing van de Europese Raad om de onderhandelingen te starten werd getroffen op de Europese Raad die op 12 en 13 december 1997 in Luxemburg bijeenkwam. De internationale positie van de republiek Cyprus is dus ten gunste gewijzigd, ook door de nieuwe start in 1997 van de herenigingsonderhandelingen onder de auspiciën van de Verenigde Naties.

Economische schets van het Grieks-Cypriotische deel van dit partnerland.

De republiek Cyprus beschikt over een economisch en commercieel potentieel, dat ingevolge de burgeroorlog gedurende jaren niet aangewend kon worden. De politieke toestand boven beschreven is sinds het begin van de jaren negentig dermate stabiel, dat de belangstelling voor investeringen is gegroeid. De geografische ligging aan het kruispunt van handelsroutes tussen Europa en Azië kan als troef opnieuw gebruikt worden, ook dankzij de herstelde stabiliteit in het Nabije Oosten, in het bijzonder in Libanon en de Perzische Golf.

Bij gebrek aan grondstoffen, met uitzondering van een beperkte reserve aan koper en gesteenten (klei, grind, zand, marmer...), liggen de economische mogelijkheden van de republiek Cyprus vooral in de sector van het toerisme en de detailhandel. Deze sector vertegenwoordigde circa 20 % van het bruto binnenlands product (BNP) in 1995. De overige privé diensten haalden circa 35 % van het

BNP, de verwerkingsindustrie en het mijnwezen slechts 13 %.

De economische groei van het reële BNP bedroeg in 1992 meer dan 10 %. Na een verzwakking in 1993 (1,6 %) en 1996 (circa 2 %), voorspelt men voor 1997 en 1998 een geleidelijk herstel (ruim 3 %) van de BNP-groei naar het niveau van 1994 en 1995 (5 %). Deze groeivoet blijft echter hoger liggen dan die van alle EU-landen, met uitzondering van Ierland. Het BNP per capita in 1995 lag met circa 140.000 US-dollars trouwens boven het BNP per inwoner van Griekenland en in de buurt van dat van Spanje.

In het vooruitzicht van de toetreding tot de EU, heeft de Cypriotische regering de nationale munt (pond) gekoppeld aan de Europese rekeneenheid (ecu) en heeft ze zich ertoe verbonden de intrestvoeten en de wisselcontroles stilaan te liberaliseren vooraleer Cyprus toetreedt.

Cyprus vervult trouwens de drie voorwaarden om eveneens toe te treden tot de Europese Munt-unie (EMU) (de zogenaamde Maastricht-normen) : in 1995 bedroegen het voor de nationale overheid te financieren begrotingssaldo slechts 1 % en de netto openbare schuld 53,5 % van het BNP en de inflatie lag op 2,6 %. Deze cijfers worden ongeveer bevestigd in de ramingen voor 1996 : te financieren saldo 3,4 % BNP en 3 % inflatie.

De belasting op dividenden werd verlaagd van 30 naar 20 %. Natuurlijke personen kunnen bovendien deze inkomsten fiscaal laten scheiden van enig ander inkomen.

Evaluatie

In deze internationale context en wegens het economische beleid van Cyprus lijkt het voor de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) zinvol met de republiek Cyprus een overeenkomst ter bevordering en bescherming van investeringen te sluiten. Blijkbaar ziet ook de Cypriotische regering hiervan het nut in, aangezien de BLEU voor Cyprus de eerste West-Europese partner is waarmee een dergelijke investeringsovereenkomst werd ondertekend.

In 1989 had Cyprus namelijk enkel een akkoord met Hongarije getekend. Na de ondertekening van de voorliggende overeenkomst met de BLEU, heeft Cyprus een gelijkaardig akkoord ondertekend met Polen, Roemenië en de Russische Federatie (Moskou, 1997).

Dit is niet verwonderlijk, vermits de BLEU in het hart van de Europese Unie (EU) ligt en de EU in haar geheel de grootste handelspartner van de republiek Cyprus is – in 1995 ging 37,8 % van de export naar de EU en 53,4 % van de import kwam uit de EU, gevolgd door de export naar het Gemenebest van Onafhankelijke Staten (GOS) aan 34,7 % en door de import uit de Verenigde Staten aan 13,4 %.

De Vlaamse regering is in principe voorstander van het sluiten van investeringsovereenkomsten, die van groot belang zijn voor de bescherming van Vlaamse investeerders in het buitenland. De buitenlandse investeringen kunnen soms wel genieten van een bescherming door de nationale investeringswetgeving, zoals de “investeringscodes”, maar een bilateraal verdrag tussen staten biedt aanvullende garanties.

II. Genese van deze overeenkomst

De onderhandelingen, die geleid hebben tot de ondertekening van de overeenkomst die ter goedkeuring wordt voorgelegd, werden in februari 1991 in Nicosia gehouden. Het initiatief om een investeringsakkoord te sluiten werd gelanceerd door de BLEU naar aanleiding van het bezoek van de federale minister van Buitenlandse Handel aan Cyprus in november 1989.

Begin 1990 werd een BLEU-ontwerptekst aan de Cypriotische autoriteiten toegestuurd. Bijna één jaar later gaven deze hierop commentaren. De meeste opmerkingen waren niet geargumenteed en de amendementen, die Cyprus aan de BLEU-tekst wilde toevoegen, waren voor de BLEU onaanvaardbaar. De artikelen die de hoekstenen vormen van de tekst – zoals de referenties naar het internationaal recht, de subrogatie en de clause van de meestbegunstigde natie – zouden door deze amendementen teniet gedaan worden. De onderhandelaars van de BLEU hebben de Cyprioten er echter van kunnen overtuigen deze toevoegingen te laten vallen.

Een BLEU-afvaardiging werd eind februari 1991 uitgestuurd en startte de onderhandelingen in Nicosia.

Deze bestonden voornamelijk in het toelichten van de juridische draagkracht van onder meer de clause van de meestbegunstigde natie, de referenties naar het internationaal recht en de subrogatie.

Problemen rezen enkel inzake de bepaling van de onrechtstreekse participatie in ondernemingen, die een bescherming biedt aan aandeelhouders van vennootschappen van een derde staat. Cyprus wilde dit aanvankelijk niet aanvaarden, maar de BLEU-delegatie heeft haar gesprekspartner kunnen overhalen deze klassieke bepaling, die voorkomt in de meest recente investeringsakkoorden, op te nemen.

Ten slotte moet worden opgemerkt dat de voor de BLEU klassieke bepaling van de voorafgaande investeringen op vraag van onze gesprekspartners uit de tekst van het akkoord werd gelicht en door middel van een uitwisseling van brieven aan het akkoord werd gehecht.

De onderhandelingen werden met succes afgesloten en de overeenkomst, opgemaakt in het Engels, werd onmiddellijk daarna ondertekend. Vandaar dat de Engelse tekst de enig authentieke is. De Nederlandse versie is slechts een vertaling.

De federale kamers hebben bij wet van 10 juni 1996 met deze overeenkomst ingestemd. (Belgisch Staatsblad, 18 september 1997, pagina 24241). Op 26 november 1997 heeft de Raad van State, afdeling wetgeving, aan de minister-president van de Vlaamse regering zijn advies (referte L.27.013/1) verstrekt over het voorontwerp van decreet. De enige opmerking betreft de talen waarin deze overeenkomst werd opgesteld. Aan deze opmerking wordt uiteraard gevolg gegeven door bij dit ontwerp van decreet zowel de authentieke tekst in het Engels als de vertaling naar het Nederlands te voegen.

III. De inhoud van deze overeenkomst

ALGEMEEN

De doelstelling van een dergelijke overeenkomst is, naast het aanmoedigen van investeringen het bieden van garanties voor een maximale bescherming aan de investeerder, zoals de waarborg voor een billijke en rechtvaardige behandeling van de investering, de clause van de meestbegunstigde natie om discriminatie te voorkomen, een vergoedingsplicht bij eigendomsberovende maatregelen, de vrije overmaking van inkomsten en het creëren van een gepast juridisch kader waarbinnen investeringsgeschillen kunnen geregeld worden en waarbij de investeerder beroep kan doen op internationale arbitrage.

De overeenkomst omvat de garanties die een maximale bescherming bieden : de waarborgen voor een billijke en rechtvaardige behandeling, de clause van de meestbegunstigde natie, de vrije overmaking van inkomsten voortvloeiend uit investeringen en de mogelijkheid voor de investeerder om beroep te doen op internationale arbitrage in geval van geschillen.

De type-overeenkomst, die de BLEU voorlegt bij het begin van de onderhandelingen, vormt een gemengd verdrag, vermits de Gewesten principieel bevoegd zijn voor het economisch beleid (artikel 6, 1, VI, eerste lid, 1°, bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen) en de federale overheid bevoegd blijft inzake het interne en externe muntbeleid (artikel 6, 1, VI, laatste lid, 1° van dezelfde bijzonder wet) en inzake het personenrecht, het handelsrecht en het vennootschapsrecht.

De type-tekst werd door de Vlaamse regering op 29 juni 1994 goedgekeurd.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Deze overeenkomst bepaalt dat elke partij eender welke soort van investeringen door een natuurlijke persoon of een rechtspersoon met de nationaliteit van de andere partij op zijn grondgebied toelaat (artikelen 1 en 2). Dit is de basis voor de wederzijdse bevordering van de investeringen. De bescherming ervan vindt men terug in de artikelen 3 tot 6.

Bij artikel 1 wordt opgemerkt dat het begrip “nationaliteit” voorbehouden is voor de partijen die de hoedanigheid van soevereine en onafhankelijke staat in de zin van het volkenrecht bezitten, in casu het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg en de partner-staat die geen lid is van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

Artikel 3 bevat een bepaling van niet-discriminatie en van meest begunstigde natie. Het sluit wel de voorrechten van de investeerders van een derde staat uit, die verbonden zijn aan de deelneming aan een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of een andere vorm van regionale economische organisatie.

Artikel 4 verbiedt elke maatregel van onteigening of nationalisatie, tenzij voor het openbaar nut, de veiligheid of het nationale belang van de contracterende Partij en dan op voorwaarde dat de maatre-

gel wettelijk en non-discriminatoir is en begeleid wordt door een gepaste en reële schadevergoeding. Dezelfde principes gelden voor schade ingevolge geweld.

Artikel 5 regelt de overmakingen van alle betalingen inzake investeringen en lonen, waarbij de vrije transfer met een eventuele vergunning als principe geldt.

Artikel 6 bepaalt aan welke wisselkoersen deze overmakingen gebeuren. Het beginsel van de meest begunstigde natie geldt, als ze volgens de deviezenreglementering van de ontvangende staat minder gunstig zouden zijn.

Artikel 7 voorziet een subrogatie van een Partij of een openbare instelling in de rechten en de vorderingen van investeerders met deze nationaliteit, indien die Partij of instelling schadevergoeding heeft uitbetaald aan die investeerders op grond van een garantie voor een investering. De andere betrokken Partij kan dan aan de subrogerende verzekeraar de wettelijke of de contractuele verplichtingen van de investeerder opleggen.

Wat de bevordering van de investeringen betreft, kan nog artikel 8 vermeld worden, dat de meest gunstige regels ervoor laat gelden. Artikel 8 bepaalt dit ten opzichte van de nationale wetgeving van de Partijen en van de bestaande en toekomstige internationale of andere overeenkomsten tussen de Partijen.

In artikel 9 worden de bijzondere overeenkomsten die vroeger tussen een Partij en een investeerder van een andere Partij werden gesloten, bevestigd. De bepalingen ervan vullen de algemene draagwijdte van deze type-overeenkomst aan. Met bijzondere overeenkomsten worden verbintenissen bedoeld die betrekking hebben op concrete investeringsprojecten.

De artikelen 10 en 12 regelen respectievelijk de procedure voor geschillen over investeringen tussen een investeerder van een Partij en een andere Partij en die tussen Partijen inzake de interpretatie en de toepassing van deze overeenkomst.

Indien een minnelijke schikking onmogelijk blijkt te zijn, bepaalt artikel 10 dat door een arbitragecollege een definitieve en bindende uitspraak over het geschil wordt gedaan. Geen enkele contracterende Partij kan hierbij aanvoeren dat de investeerder vergoed wordt door een verzekering of garantie.

Artikel 11 voorziet de algemene clausule van de meeste begunstigde natie voor de behandeling van investeringen.

Artikel 12 bepaalt dat, na de mislukking van een minnelijke schikking via diplomatieke weg en via een gemengde commissie, een college van drie scheidsrechters wordt aangesteld. Elke Partij duidt één scheidsrechter aan. Deze twee scheidsrechters duiden in onderling overleg een derde scheidsrechter als voorzitter van het college aan. Deze voorzitter is een onderdaan van een derde Staat. Indien de scheidsrechters niet op deze wijze kunnen worden aangesteld, kan een Partij zulk verzoek richten tot de Voorzitter of de Ondervoorzitter van het Internationaal Gerechtshof. De uitspraken van het college van scheidsrechters zijn definitief en bindend.

Artikel 13 bepaalt de duur en de inwerkingtreding van deze overeenkomst. Een termijn van tien jaar geldt, die zonder voorafgaande opzegging stilzwijgend verlengd wordt. De type-overeenkomst treedt een maand na de datum van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging in werking.

*De minister-president van de Vlaamse regering en
Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie,*

Luc VAN DEN BRANDE

*De Vlaamse minister van Onderwijs en
Ambtenarenzaken,*

Luc VAN DEN BOSSCHE

*De Vlaamse minister van Leefmilieu en
Tewerkstelling,*

Theo KELCHTERMANS

*De Vlaamse minister van Financiën, Begroting en
Gezondheidsbeleid,*

Wivina DEMEESTER-DE MEYER

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting,*

Leo PEETERS

*Voor de Vlaamse minister van Openbare Werken,
Vervoer en Ruimtelijke Ordening,*

Eddy BALDEWIJNS

*De Vlaamse minister van Onderwijs en
Ambtenarenzaken,*

Luc VAN DEN BOSSCHE

De Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

Luc MARTENS

*De Vlaamse minister van Economie, KMO,
Landbouw en Media,*

Eric VAN ROMPUY

*De Vlaamse minister van Brusselse
Aangelegenheden en Gelijkekansenbeleid,*

Brigitte GROUWELS

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Cyprus inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en uitwisseling van brieven, ondertekend te Nicosia op 26 februari 1991

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Cyprus inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en de uitwisseling van brieven, ondertekend te Nicosia op 26 februari 1991, zullen volkomen uitwerking hebben.

Brussel,

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Wetenschap en Technologie,*

Luc VAN DEN BRANDE

De Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken,

Luc VAN DEN BOSSCHE

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling,

Theo KELCHTERMANS

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid,

Wivina DEMEESTER-DE MEYER

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting,

Leo PEETERS

De Vlaamse minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening,

Eddy BALDEWIJNS

De Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

Luc MARTENS

De Vlaamse minister van Economie, KMO, Landbouw en Media,

Eric VAN ROMPUY

De Vlaamse minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijkekansenbeleid

Anne VAN ASBROECK

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Cyprus inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en de uitwisseling van brieven, ondertekend in Nicosia op 26 februari 1991, zullen volkomen uitwerking hebben.

Brussel, 3 februari 1998.

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie,*

Luc VAN DEN BRANDE

*De Vlaamse minister van Onderwijs en
Ambtenarenzaken,*

Luc VAN DEN BOSSCHE

*De Vlaamse minister van Leefmilieu en
Tewerkstelling,*

Theo KELCHTERMANS

*De Vlaamse minister van Financiën, Begroting en
Gezondheidsbeleid,*

Wivina DEMEESTER-DE MEYER

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting,*

Leo PEETERS

*Voor de Vlaamse minister van Openbare Werken,
Vervoer en Ruimtelijke Ordening,*

Eddy BALDEWIJNS

*De Vlaamse minister van Onderwijs en
Ambtenarenzaken,*

Luc VAN DEN BOSSCHE

De Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

Luc MARTENS

*De Vlaamse minister van Economie, KMO, Land-
bouw en Media,*

Eric VAN ROMPUY

*De Vlaamse minister van Brusselse Aangelegenheden
en Gelijkheidsbeleid,*

Brigitte GROUWELS
